

[S-058]

Kemoterapiye başlanan ve başlanmayan kanser tanılı hastalarda sarkopeni ve malnutrisyon riskinin geriatrik olup olmama durumuna göre değerlendirilmesi

Tuğçe Aytulu¹, Fulya Çalıkoğlu², Fatih Selçukbiricik³, Meltem Yılmaz Çan⁴, Gözde Ergene⁴, İlhan Satman²

¹Amerikan Hastanesi, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

³Koç Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

⁴Koç Üniversitesi Hastanesi, İstanbul, Türkiye

Amaç: Özellikle geriatrik popülasyonda sarkopeninin oluşum ve önlenmesinde beslenme kadar kanser varlığı da etkin rol oynamaktadır. Kanser hastalarında malnutrisyon görülme sıklığı, kanserin evresi, türü ve uygulanan tedaviye bağlı olarak değişmekle birlikte yüksektir ve bu nedenle tedavi süreci ve yanıtı olumsuz etkilenecek, sağ kalım olasılığı azalmaktadır. Erken dönemde teşhis edilmesi ise prognozu iyileştirebilir. Bu çalışmada kemoterapiye yeni başlayacak ya da başlamış, geriatrik olan (≥ 65 yaş) ve olmayan hastaların sarkopeni varlığı ve malnutrisyon riski değerlendirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Mart-Ekim 2021 tarihleri arasında kanser tanısı alan ve çalışmaya katılmayı kabul eden, kemoterapi başlanmış ve başlanmamış hastalar dahil edilmiştir. Sarkopeni durumu el kavrama kuvveti, biyoelektrik impedans analizi, apendiküler iskelet kas indeksi ve yürüme hızı ölçümü ile, malnutrisyon durumları Nutrisyon Risk Skoru 2002 ile belirlenmiştir. Antropometrik ölçümleri yapılarak, 3 günlük besin tüketim kayıtları ve kan örnekleri alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya kanser tanılı 123 hasta (38'i kolorektal, 25'i akciğer, 19'u hepatobiliyer ve pankreas, 15'i meme ve 26'sı diğer; %51'i kemoterapi alan) alınmıştır. Tüm hastaların %89.4'ü muhtemel, %10.6'ı konfirme ve %6.5'i şiddetli sarkopenik olup, kemoterapi alan/almayan ve geriatrik olan/olmayan gruplar arasında istatistiksel anlamlı bir fark bulunamamıştır. Tüm hastaların %39'unda malnutrisyon riski yüksek olup, kemoterapi alan/almayan gruplar arasında istatistiksel anlamlı bir fark bulunmazken, geriatrik hastalarda ($n=58$; %46,6), geriatrik olmayanlara göre ($n=65$; %32,3) risk daha yüksek bulunmuştur ($p=0,029$). Ayrıca malnutrisyon riski primer kanser türüyle de ilişkili bulunmuştur ve meme kanserine göre, hepatobiliyer kanserlerde (pankreas dahil) 18,2 kat ($p=0,002$) ve diğer kanserlerde (baş-boyun, sarkom, beyin, mide, periton) 7,6 kat ($p=0,018$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Malnutrisyon riski düşük olanlarla karşılaştırıldığında yüksek olan hastaların prealbumin ve albümin değerleri daha düşük bulunmuştur ($p=0,046$ ve $0,023$).

Sonuç: Özellikle geriatrik hastalarda, kanserin neden olduğu malnutrisyonun, tedavinin başlangıcında beslenme risk taramalarının yapılarak farkedilmesi ve değerlendirilmesi önemlidir ve tedavisi prognoz üzerinde olumlu etkiler yaratabilir.

Anahtar Kelimeler: geriatrik hasta, kemoterapi, malnutrisyon, sarkopeni